

PAKRUOJO RAJONO BALSIŲ PAGRINDINĖ MOKYKLA

DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbuotojų etikos kodekse (toliau DEK) nustatomi pagrindiniai Pakruojo rajono Balsių pagrindinės mokyklos (toliau Mokykla) pagrindiniai pedagogų, administracijos ir aptarnaujančio personalo darbuotojų (toliau Mokyklos darbuotojai) profesinės etikos reikalavimai ir įsipareigojimai siekti etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitais šeimos nariais, kolegomis ir kitais bendruomenės nariais.

2. DEK paskirtis – saugaus, atviro, savivertę ir kūrybiškumą skatinančio mokyklos mikroklimato kūrimas, mokyklos darbuotojų pageidaujamo elgesio formavimas, atsakomybės už savo veiksmus ugdymas.

3. DEK tikslas – kurti ir puoselėti pagarbius mokyklos bendruomenės narių tarpusavio santykius, skatinti mokyklos darbuotojus savo elgesiu, drausme, kultūra būti pavyzdžiu mokiniams.

4. DEK papildo darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, mokyklos nuostatuose, vidaus darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

5. DEK skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visi pedagogai ir darbuotojai.

6. DEK padeda Mokyklos darbuotojams suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime, bei jas spręsti.

II SKYRIUS

PAGRINDINĖS SĄVOKOS

7. **Etika** – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

8. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

9. **Mokyklos darbuotojų etika** – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

10. **Etikos normų pažeidimas** – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų DEK dorovinės elgsenos principų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

11. **Etikos problema** – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

12. **Etiškas sprendimas** – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamoms vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

13. **Interesų konfliktas** – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

14. **Privatus darbuotojo interesas** – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

15. **Viešieji visuomenės (valstybės) interesai** – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

16. **Kompetencija** – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

17. **Vertybė** – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.
18. **Tolerancija** – pakantus kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo gerbimas.
19. **Dovana** – bet kuris materialinę ir nematerialinę vertę turintis daiktas, paslauga, pramogos, kelionės, vaisės, paskatinimas ar kita nauda, veltui ar už labai mažą atlygį siūloma ar suteikiama asmeniui, dirbančiam Mokykloje.
20. **Kyšis** – bet kokios turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau ar kitam asmeniui (materialios ar nematerialios, turinčios ekonominę vertę rinkoje ar tokios vertės neturinčios) forma išreikštas neteisėtas ar nepagrįstas atlygis už pageidaujamą teisėtą ar neteisėtą veikimą arba neveikimą vykdant įgaliojimus pareigas, vykdo pavedimus bei priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.
21. Kitos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktus.

III SKYRIUS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

22. Formuoti bendražmogiškomis vertybėmis grįstą kolektyvą, gebantį vadovautis pagarbos, teisingumo, atsakomybės, žmogaus teisių pripažinimo, sąžiningumo, atidos ir solidarumo principais.
23. Nubrėžti tolerancijos ribas Mokyklos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti Mokyklos darbuotojų etikos požiūrių vengtiną elgesį.
24. Siekti Mokyklos darbuotojų etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis ir bendruomene.
-

IV SKYRIUS PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI

25. Mokyklos darbuotojai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:
- 25.1. **Pagarbos principas** – Mokyklos darbuotojai pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir mokyklos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą;
- 25.2. **Teisingumo principas** – Mokyklos darbuotojai pripažįsta mokinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, sprenddamas konfliktus;
- 25.3. **Žmogaus teisių pripažinimo principas** – Mokyklos darbuotojai nepažeidžia mokinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje;
- 25.4. **Atsakomybės principas** – Mokyklos darbuotojai veikia kaip profesionalai, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pareigas.
- 25.5. **Sąžiningumo principas** – Mokyklos darbuotojai teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi Mokyklos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktinaudžia nei savo padėtimi, nei vaiko (vaikų) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais;
- 25.6. **Atidos ir solidarumo principas** – vadovaudamiesi atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis Mokyklos darbuotojai bendrauja su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais mokinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydami suprantą kito žmogaus emocinę būseną.

V SKYRIUS

BENDROSIOS MOKYKLOS DARBUOTOJŲ ETIKOS NORMOS

26. Kiekvienas Mokyklos darbuotojas, pripažindamas DEK nuostatas, įsipareigoja:

- 26.1. laiku, kokybiškai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas;
- 26.2. priiinti atsakomybę už sklandų Mokyklos darbą, savo veikloje vadovautis bendruomenės interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;
- 26.3. palaikyti Mokyklos siekius, etiškai elgtis tiek Mokykloje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą, nepakenkti Mokyklos reputacijai ir bendriesiems interesams vykdydamas bet kokią veiklą;
- 26.4. gerbti kiekvieno žmogaus garbę ir orumą, pagrindines teises ir laisves, nepaisant jo lyties, rasės, tautybės, pilietybės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios ar kitų tapatybių;
- 26.5. puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu;
- 26.6. pagarbiai atsiliepti apie kolegų gebėjimus ir asmenines savybes, esant reikalui kolegiskai patarti ir padėti vieni kitiems;
- 26.7. kiekvienas Mokyklos darbuotojas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kolektyve aptarti esamas negeroves, jis turi būti teisingai suprastas, tik kaip siekiantis pagerinti darbuotojų profesinę kultūrą;
- 26.8. konfliktinėse situacijose elgtis tolerantiškai ir savikritiškai, išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyvaus sprendimo, neturėdamas asmeninio išankstinio nusistatymo;
- 26.9. saugoti Mokyklos turtą, nenaudoti jo politinei ir religinei veiklai, privačiam verslui arba asmeniniams poreikiams tenkinti ir neleisti to daryti kitiems asmenims;
- 26.10. skatinti palankią santykių, komandinio darbo atmosferą, savitarpio pasitikėjimą;
- 26.11. Mokyklos vadovų ir kolektyvo narių bendravimas pagrįstas korektiškais santykiais, teisėti nurodymai vykdomi pasilikant teisę turėti savo nuomonę visais klausimais ir taktiškai ją išsakant;
- 26.12. nesutikimą su kolegų nuomone, pastabas dėl jų darbo rezultatų arba profesinės veiklos trūkumų stengtis išsakyti asmeniškai, korektiškai, nekritikuojant jų asmeninių savybių, tarpusavio bendravimą grįsti mandagumu ir tolerancija;
- 26.13. neatlikti veiksmų, kuriais daromas spaudimas kolegai arba mokiniui (-iams), naudojantis savo padėtimi, siekiant nepelnyto įvertinimo arba norint nuslėpti nesąžiningus veiksmus;
- 26.14. netoleruoti (siekti, kad nebūtų) nesąžiningos profesinės konkurencijos tarp kolegų, visiems darbuotojams skirtos informacijos slėpimo, smulkmeniškų konfliktų bei intrigų eskalavimo;
- 26.15. sąžiningai neriboti ir neignoruoti mokytojų, mokinių tėvų bei kitų bendruomenės narių išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus;
- 26.16. vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, elgtis taip, kad nekiltų tokio konflikto regimybės, laikytis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo ir su juo įgyvendinimu susijusių teisės aktų nuostatų;
- 26.17. nedelsdamas informuoti tiesioginį vadovą apie kilusį viešųjų ir privačių interesų konfliktą ir nusišalinti nuo dalyvavimo tolesnėje sprendimo rengimo, svarstymo ir priėmimo procedūroje;
- 26.18. elgtis nepriekaištingai, netoleruoti neskaidraus ir (ar) šališko elgesio, kyšininkavimo, papirkimo, prekybos poveikiu, dokumentų klastojimo, sugadinimo ar paslėpimo, neteisėto tarnybos ar komercinės paslapties atskleidimo ar panaudojimo, valstybės turto pasisavinimo ar iššvaistymo;
- 26.19. nepriiinti dovanų (išskyrus dovanas, Lietuvos Respublikos norminiuose teisės aktuose nustatytais atvejais, gautas pagal tradicijas bei reprezentacijai skirtas dovanas), pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų, nuolaidų už veiklą, susijusią su atliekamomis darbo funkcijomis, o jeigu siūlomas, žadamas duoti, duodamas neteisėtas atlygis arba provokuojama jį priiinti, aiškiai parodyti, kad tokio elgesio netoleruoja, pareikalauti nedelsiant nutraukti tokius veiksmus.

VI SKYRIUS KONFIDENCIALUMAS

27. Konfidencialios informacijos saugojimas yra kiekvieno Mokyklos bendruomenės nario pareiga.

28. Konfidencialios informacijos neperdavimo ir saugojimo pareiga yra neterminuota.

29. Už konfidencialios informacijos apsaugą yra atsakingas ja disponuojantis asmuo.

30. Visi Mokyklos darbuotojai, atliekantys darbo funkcijas pagal darbo sutartį, sudarytą su Mokykla, turi laikytis konfidencialumo reikalavimų, neskelbti konfidencialios informacijos, kuri pateikiama tvarkyti (naudotis) darbo metu;

31. Informacija laikytina konfidencialia:

31.1. **Mokyklos darbuotojų** sveikatos duomenys, darbo užmokestis, asmens kodai, asmeniniai telefonų numeriai, namų adresai, asmeniniai el. paštai, tautybė, sąskaitų banke numeriai, slaptažodžiai prisijungti prie Mokyklos el. sistemų, kita individuali informacija (seksualinė orientacija, religijos išpažinimas, karjeros ketinimai, gyvenimo būdas);

31.2. **Mokyklos ugdytinių** sveikatos duomenys, asmens kodai, asmeniniai telefonų numeriai, namų adresai, asmeniniai el. paštai, tautybė, slaptažodžiai prisijungti prie Mokyklos el. sistemų, kita individuali informacija (seksualinė orientacija, religijos išpažinimas, karjeros ketinimai, gyvenimo būdas);

31.3. bet kokia techninė ir finansinė informacija apie Mokyklos veiklą, išskyrus tą informaciją, kuri yra viešai skelbiama bei tokio pobūdžio informacija ir duomenys, kurie turi būti pateikiami valstybinės valdžios, valdymo, teisėsaugos arba kitoms institucijoms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

31.4. informacija apie Mokyklos turto apsaugos organizavimą, signalizacijos sistemą, kompiuterių bei kitos kompiuterinės informacijos apsaugos sistemą;

31.5. bet kokia informacija, kuri Mokyklos darbuotojui buvo atvirai pateikta arba atskleista nurodant, kad tokia informacija turi būti laikoma konfidencialia;

31.6. bet kokia kita informacija, kuri dėl savo pobūdžio neturėtų būti perduodama tretiesiems asmenims;

31.7. informacija, susijusi su viešaisiais pirkimais.

32. Mokyklos direktoriaus sprendimu (pagal atskirą įsakymą) nustatytą laikotarpį konfidencialia informacija gali būti laikoma ir kita informacija.

33. Mokyklos darbuotojai įsipareigoja informacijos, kuri jam patikima tvarkyti (naudotis) ar tapo žinoma darbo metu neskelbti, neatskleisti, neprarasti, neperduoti ir nekomentuoti asmenims, neturintiems teisės jos sužinoti (pvz. mokinių sveikatos duomenys, specialieji poreikiai ir k.).

34. Mokyklos darbuotojams draudžiama dokumentuose ir Mokyklos kompiuteriuose laikomą informaciją naudoti privačių interesų tenkinimui.

35. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka Mokyklos darbuotojas užtikrina jam pateiktų dokumentų ir informacijos kompiuterinėse laikmenose saugumą tokiu būdu, kad tretieji asmenys neturėtų galimybės su jais susipažinti ar pasinaudoti.

VII SKYRIUS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO NUOSTATŲ PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMAS

36. Priimtas DEK skelbiamas mokyklos interneto svetainėje.

37. Visi mokyklos darbuotojai su Etikos kodeksu supažindinami pasirašytinai ir įsipareigoja laikytis jo nuostatų.

38. Mokyklos darbuotojai informaciją apie DEK pažeidimą gali pateikti Mokyklos vadovams (direktoriui, pavadotojui) raštu ar žodžiu, elektroniniu paštu. Dėl DEK pažeidimų galima kreiptis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tos dienos, kurią galimas pažeidimas

padarytas ar paaiškėjo. Svarstomi tik aiškiai motyvuoti prašymai, anoniminiai prašymai nesvarstomi.

39. Gavus informacijos apie DEK nuostatų pažeidimą, Mokyklos vadovo sudaryta Etikos komisija turi išsamiai išanalizuoti situaciją ir siūlyti sprendimus.

40. Mokyklos Etikos komisijos nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu, turi teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti, priimant nešališkus sprendimus, nesinaudoti tarnybine padėtimi.

41. Etikos komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos, kol atliekamas tyrimas.

42. Prašymai dėl galimo Etikos kodekso pažeidimo nagrinėjami dalyvaujant mokyklos bendruomenės nariui(iams), kurio(ių) elgesys svarstomas.

43. Etikos komisijos nutarimai priimami balsuojant.

44. Etikos komisijos nutarimai yra rekomendacinio pobūdžio Mokyklos direktoriui, skiriant pedagogui nuobaudą, priimant sprendimą dėl skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai bei kitais atvejais.

45. Su Etikos komisijos sprendimais supažindinami Mokyklos darbuotojai, galimai pažeidę DEK nuostatas.

46. Už DEK pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, gali būti taikomos šios poveikio priemonės, sankcijos, kurios galioja 1 metus:

46.1. taikyti moralinio poveikio priemones (pvz.: pokalbis, žodinė pastaba);

46.2. pareikalauti iš bendruomenės nario rašytinio paaiškinimo;

46.3. įspėjimas;

46.4. viešo atsiprašymo siūlymas;

46.5. suteiktos kvalifikacinės kategorijos atšaukimas;

46.6. raštu įspėti bendruomenės narį apie darbo pareigų pažeidimą, nurodant pakartotinio pažeidimo pasekmes, vadovaujantis DK 58 str. 2 dalimi.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

47. Laikytis DEK reikalavimų – asmeninis darbuotojo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose mokyklos darbuotojų veiklą.

48. Kiekvienas Mokyklos darbuotojas privalo savo veikloje vadovautis DEK.

49. Tais atvejais, kai Mokyklos darbuotojo elgesys neregamentuojamas įstatymų, Pakruojo rajono Balsių pagrindinės mokyklos nuostatų, darbo tvarkos taisyklių arba DEK, kiekvienas mokyklos bendruomenės narys privalo laikytis bendrųjų etikos principų.

50. DEK pakeitimai tvirtinami direktoriaus įsakymu.
